

SF1658 Trigonometri och funktioner
Lösningsförslag med bedömningskriterier till kontrollskrivning, 2008

Uppgift

a) Funktionsgrafens till $f(x) = x^2 + 2x$ och linjen $y = 2x + 3$ avgränsar ett område i planet. Bestäm arean till detta område. (3)

b) Bestäm integralen

$$\int_0^{\pi} x^2 \sin(x) dx. \quad (3)$$

c) Funktionen $f(x) = \frac{1}{x^2 + 3x + 2}$ är avtagande för positiva x . Låt $A: \mathbf{R}_+ \rightarrow \mathbf{R}$ vara funktionen som skickar ett positivt tal $t \geq 0$ till arean under funktionsgrafens till f över intervallet $[0, t]$. Bestäm, utan att använda Fundamentalsatsen, derivatan $A'(t)$. (3)

Lösningsförslag

a) Vi bestämmer först skärningen mellan linjen och parabeln. Detta ger ekvationen

$$2x + 3 = x^2 + 2x,$$

som har lösning $x = \pm\sqrt{3}$. Arealen av området blir ges av integralen

$$\int_{-\sqrt{3}}^{\sqrt{3}} (2x + 3) - (x^2 + 2x) dx.$$

Vi har

$$\int (2x + 3) - (x^2 + 2x) dx = \int 3 - x^2 dx = 3x - \frac{1}{3}x^3 + c,$$

där c är någon konstant. Vi insätter integrationsvärdena och får

$$\left[3x - \frac{1}{3}x^3\right]_{-\sqrt{3}}^{\sqrt{3}} = 6\sqrt{3} - \frac{2}{3}3^{\frac{3}{2}} = 2\sqrt{3}\left(3 - \frac{1}{3}3\right) = 4\sqrt{3}.$$

b) Partiell integration ger

$$\int x^2 \sin(x) dx = [-x^2 \cos(x)] + \int 2x \cos(x) dx.$$

Partiell integration igen ger

$$\int 2x \cos(x) dx = [2x \sin(x)] - \int 2 \sin(x) dx.$$

Detta ger att

$$\int_0^\pi x^2 \sin(x) dx = [-x^2 \cos(x)]_0^\pi + [2x \sin(x)]_0^\pi + [2 \cos(x)]_0^\pi = -\pi^2(-1) + 2\pi \cdot 0 + 2(-1) - 0 - 0 - 2 = \pi^2 - 4.$$

c) Vi vill bestämma derivatan till $A(x)$. Då funktionsgrafens till f är avtagande har vi, för $h > 0$ att

$$f(t)h \leq A(t+h) - A(t) \leq f(t+h)h.$$

Detta ger att

$$f(t) \leq \frac{A(t+h) - A(t)}{h} \leq f(t+h)$$

för alla $h > 0$. När $h \rightarrow 0$ vill $f(t+h) \rightarrow f(t)$. Tillfället med negativa $h < 0$ ger på liknande sätt den omvända olikheten. Detta betyder att derivatan till $A(t)$ i punkten t , ges av

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{A(t+h) - A(t)}{h} = f(t).$$

Svar:

- a) Arealen är $4\sqrt{3}$.
- b) Integralen blir $\pi^2 - 4$.
- c) Derivatan $A'(t) = f(t)$.

Bedömningskriterier

- a) – Rätt funktion att integrera **1 poäng**.
 - Bestämd rätt intervall att integrera **1 poäng**
 - Korrekt svar till uppgift **1 poäng**.
- b) – Korrekt användning av partiell integration **1 poäng**.
 - Hittat svar **2 poäng**.
- c) – -

Bedömning av presentationen

Presentationen av lösningen bedöms med 0-3 poäng enligt följande:

- 0p** Lösningen saknar helt förklarande text eller figur, eller är mycket osammanhängande med ekvationer, formler och beräkningar utspridda över papperet.
- 1p** Lösningen har dåligt med förklarande text och figur, eller förklarande text som är tvetydig eller svår att förstå.
- 2p** Lösningen har förklarande text och/eller figur till de flesta formler och beräkningar, men inte överallt där det skulle behövas, eller lösningen har förklarande text i så stor omfattning att tankegången drunknar i text. Eventuellt, lösningen har i tillägg till förklarande text, irrelevant text och irrelevanta beräkningar.
- 3p** Lösningen har bra förklarande text och/eller figur till alla formler och beräkningar.

Egenbedömning

Studenten skall bedöma sin egen lösning enligt de bedömningskriterier som ges ovan. Bedömningen skall motiveras och eventuella slarvfel identifieras. I de fall lösningen avviker mycket från lösningsförslaget kan bedömningskriterierna vara svåra att tillämpa. I dessa fall får studenten föreslå en helt egen bedömning med motivering. Detta måste markeras tydligt.

Slutgranskning

Skrivningarna slutgranskas och poängsätts av examinator.